

مجمع کارآفرینان ایران
Iran Entrepreneurs Forum

نقش دولت در توسعه بنگاه‌های پیشران (۱)

جنرال موتورز

به همراه بررسی اثر جنرال موتورز بر اقتصاد آمریکا

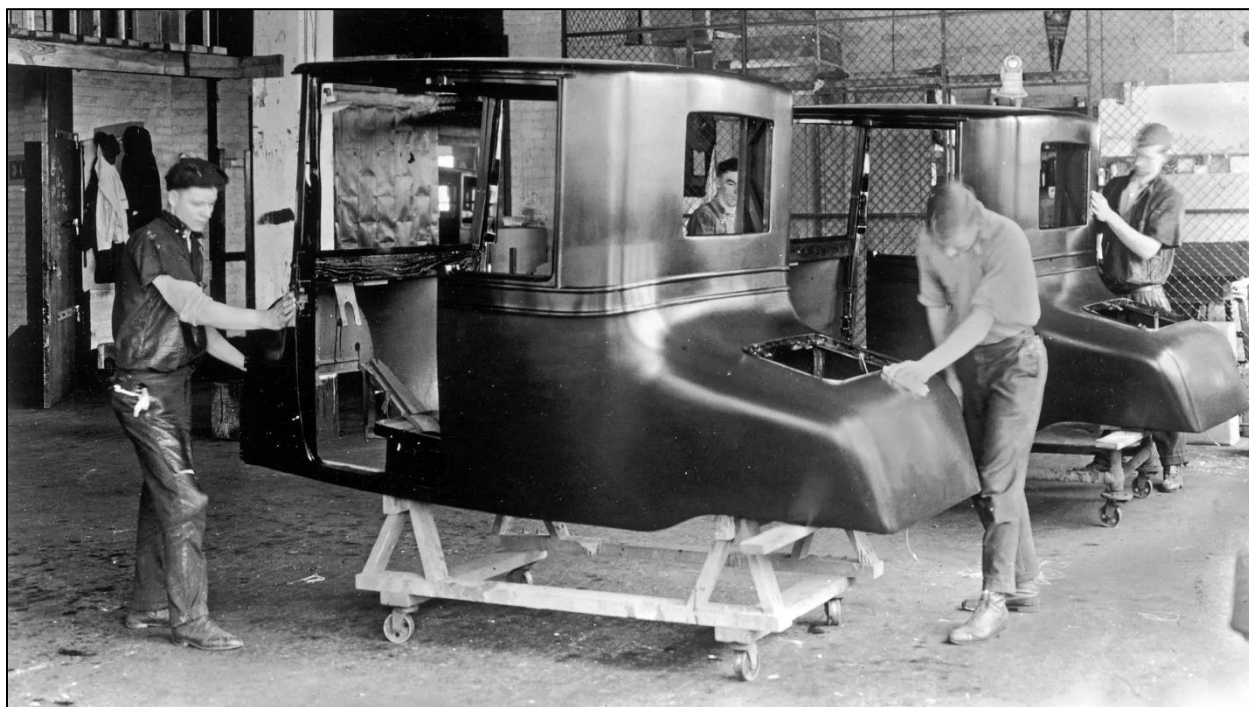
مرکز مطالعات استراتژیک مجمع کارآفرینان ایران

تیر ۱۴۰۲

THE ECONOMIC IMPACT OF GENERAL MOTORS IN THE UNITED STATES

JUNE 2023

رشد سریع جنرال موتورز در دهه ۱۹۱۰ نه تنها غرب میانه را تغییر داد، بلکه تغییرات عظیمی را در اقتصاد و جامعه آمریکا ایجاد کرد. این بنگاه صنعتی که توسط خانواده دوران و ویلیام سی دورانت تأسیس شد، الگوی واضحی از توسعه گام به گام صنعتی در غرب است که از تجارت کالسکه شروع شد و به تولید خودرو ختم شد. رشد این شرکت پس از تنها یک دهه به حدی رسید که از مرز یک میلیارد دلار گذشت. تغییر مدیریت و گذار از الگوی یک کسب و کار خانوادگی به واگذاری مدیریت به شایستگان موجب ورود آلفرد اسلون مدیر مشهور به این شرکت آمریکایی شد. تغییری که تا سه دهه بعد به دگرگونی کامل شیوه تولید در جنرال موتورز منجر شد. ابداع الگوی تولید خودرو با بدنه بسته^۱، راه‌اندازی سامانه فروش اعتباری-قسطی خودرو، تأسیس برندها و زیربندهای جدید و تولید محصولات برای ذائقه‌های مختلف داخلی و خارجی از مهمترین تحولاتی بود که جایگاه جنرال موتورز را به عنوان برترین خودروساز جهان تثبیت کرد. امروز ارزش بازار جنرال موتورز بیش از ۴۴ میلیارد دلار و گردش مالی سالانه شرکت نزدیک به ۱۲۰ میلیارد دلار است. این گزارش درصدد بررسی اثر سیاست‌های دولت آمریکا بر رشد و پیشرفت جنرال موتورز است.

کلیدواژه‌ها: توسعه صنعتی، جنرال موتورز، پیچیدگی محصول، صنعت خودرو

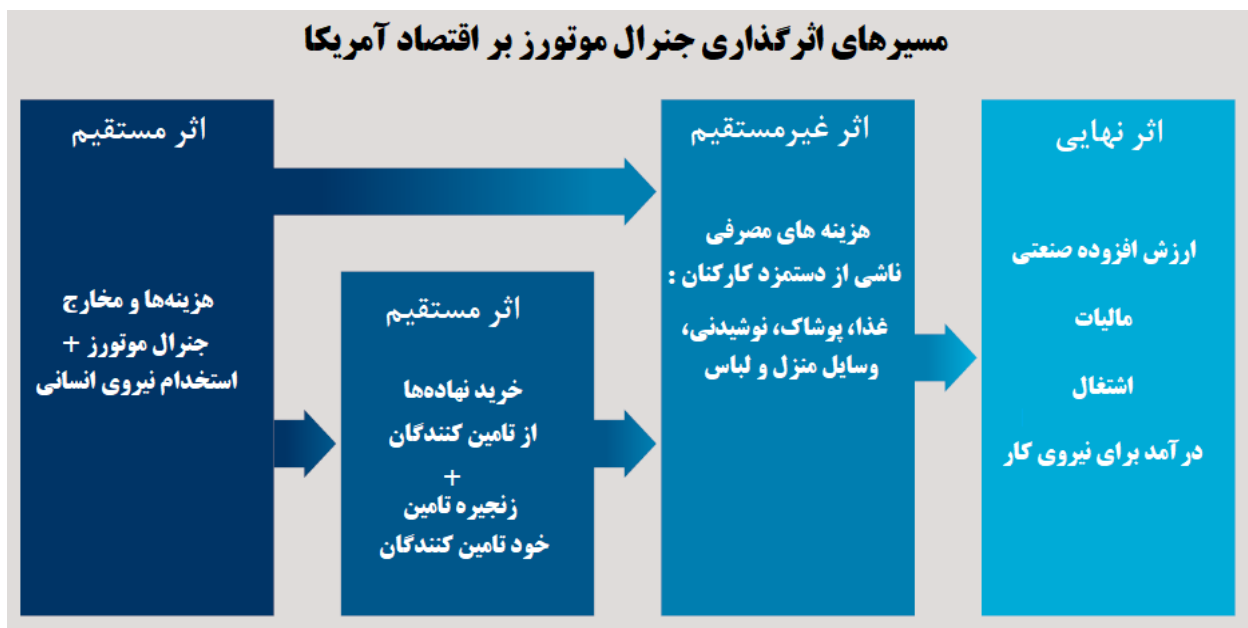
¹ Close Buddy

جنرال موتورز غول صنعت خودروسازی آمریکا و یکی از سه نماد عصر طلایی تولید خودرو در ایالت دیترویت، اثر شگفت‌انگیزی بر اقتصاد آمریکا دارد. این شرکت که در طول بیش از ۱۱۵ سال ساخت خودرو همواره از حمایت‌های دولت آمریکا برخوردار بوده، در سال ۲۰۰۸ به دلایل ظهور بحران اقتصادی ورشکست شد اما با کمک دولت آمریکا و برنامه احیای صنعتی اوباما، به عرصه تولید بازگشت. کسب و کار اصلی جنرال موتورز در تولید خودرو شامل طراحی، ساخت و بازاریابی خودرو، تولید قطعات خودرو در سطح جهانی و همچنین تحقیقات پیشرفته در زمینه تولید محصول و توسعه فناوری ساخت خودروهای دارای موتورهای الکتریکی و درون‌سوز است. مقر اصلی این شرکت در شهر دیترویت واقع در ایالت میشیگان است و نخستین بار توسط خانواده دورانت پایه‌گذاری شده است. شواهد گزارش‌های بین‌المللی نشان می‌دهد بنگاهی در ابعاد جنرال موتورز با اثرگذاری بر تولید ناخالص داخلی آمریکا در سطح ۱۱۶.۵ میلیارد دلار، روی اقتصاد ۱۳ ایالت مختلف اثر می‌گذارد. این شرکت طبق اعلام موسسه اقتصادی آکسفورد به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر حدود ۷۰۹ هزار شغل اثر گذاشته و یک چهارم کل ارزش افزوده صنعت خودرو آمریکا را خلق می‌کند. در مجموعه جنرال موتورز به طور اختصاصی چیزی قریب به ۹۷ هزار و ۱۰۰ شغل ایجاد شده که با احتساب مشاغل ایجاد شده در زنجیره تامین گروه، مجموعاً ۲۳۷ هزار شغل مختلف مستقیماً خلق شده است. مابقی مشاغل نیز به صورت غیرمستقیم در نتیجه فعالیت جنرال موتورز شکل گرفته‌اند که رقم چشمگیری است. داده‌های مالی سال ۲۰۲۲ شرکت جنرال موتورز نشان می‌دهد این شرکت در سال گذشته ۵.۶ میلیارد دلار از منابع خود را صرف سرمایه‌گذاری در طرح‌های جدید و نیز فرآیندهای مرتبط با تحقیق و توسعه کرده است. این شرکت هم‌اکنون در ۱۲۰ کارخانه مختلف در سرتاسر آمریکا، به تولید قطعه و خودرو مشغول بوده ضمن اینکه محصولات خود را در ۱۲ کارخانه مختلف تولید می‌کند و ۴ واحد تحقیق و توسعه نیز در خاک ایالات متحده دایر کرده است. جدا از ابعاد صنعتی، با بررسی ردپای مالیاتی این شرکت می‌توان به پرداخت بیش از ۲۱.۵ میلیارد دلار مالیات و کمک بلاعوض به بخش‌های آموزشی و رفاهی در ایالت‌های مختلف آمریکا پی برد که رقم قابل توجهی است. علاوه بر این موارد، جنرال موتورز با هدف توسعه بازارهای صادراتی، اقدام به سرمایه‌گذاری در ۳۰ کشور مختلف جهان نموده است که نتیجه این اقدام صادرات سالانه بیش از ۱ میلیون دستگاه خودرو به خارج از مرزهای آمریکاست. این شرکت هم‌اکنون بزرگترین سازنده خودروهای الکتریکی در ایالات متحده بوده و بنابر آمارهای سال ۲۰۲۲، توانسته تعداد ۲.۳ میلیون دستگاه خودرو برقی را تولید و به فروش رساند. در گزارش حاضر ضمن بررسی عملکرد مالی و صنعتی جنرال موتورز، به اثر سیاست‌های دولت بر توسعه صنعت خودرو آمریکا و به طور خاص، گروه صنعتی جنرال موتورز اشاره خواهد شد. در این گزارش از جدول داده-ستانده گروه اقتصادی آکسفورد برای بررسی اثرات جنرال موتورز بر اقتصاد آمریکا استفاده شده است.

مهمترین اقدامات دولت آمریکا در راستای حمایت از گروه صنعتی جنرال موتورز				
ردیف	نوع حمایت	زمان	ابزار	اثر
۱	طراحی و اجرای سیاست توسعه حمل و نقل پاک از طریق ناوگان خودروهای الکتریکی	۲۰۱۸- ۲۰۲۵	پرداخت غیرمستقیم- یارانه خرید تا سقف ۷۵۰۰ دلار	ارتقا مزیت رقابتی جنرال موتورز، فورد و کریسلر در تولید محصولات برقی و برتری بر رقبا
۲	طراحی و اجرای سیاست مقابله با محصولات آلاینده	۲۰۱۰- ۲۰۳۰	مالیات کربن- بازار کربن	تحریک صنایع خودروسازی آمریکا به سرمایه‌گذاری روی موتورهای کوچک توربو و کم‌مصرف- ارتقا کیفیت تولیدات و افزایش مزیت رقابتی در مقایسه با محصولات اروپایی، ژاپنی و کره‌ای
۳	سفارش خرید ونتیلاتور و ادوات لجستیک بهداشتی اعم از آمبولانس و وسایل بیمارستان	۲۰۱۹- ۲۰۲۱	پرداخت مستقیم	کمک به تداوم تولید محصول در خطوط تولید خودروسازان و زنجیره تامین آنها
۴	دولتی کردن بنگاه ورشکسته و واگذاری آن به سهامداران خصوصی پس از بازسازی ساختاری در قالب برنامه تامین مالی صنعت خودرو (AIFP)	۲۰۱۴- ۲۰۰۷	پرداخت ۱۳/۴ میلیارد دلار از بدهی خودروسازان و کمک ۸۱ میلیارد دلاری دولت به صنعت خودرو آمریکا (شامل پرداخت تسهیلات حدود ۵۱ میلیارد دلار از طریق سیاست TARP به جنرال موتور و ۱۲/۵ میلیارد دلار به کریسلر)	ارتقا سطح بهره‌وری بنگاه، تداوم تولید محصول، بهبود رقابت‌پذیری و افزایش ابعاد اقتصاد مقیاس در خطوط کارخانجات ساخت خودرو در آمریکا
۵	خرید تضمینی سدان و وانت توسط ارتش و پلیس از خودروسازان آمریکا (جنرال موتورز، فورد و کریسلر)	۱۹۹۰	پرداخت مستقیم	کمک به افزایش فروش و کاهش بدهی خودروسازان در رقابت با برندهای ژاپنی
۶	سفارش خرید هواپیما به فورد	۱۹۴۰- ۱۹۴۶	پرداخت مستقیم	با توجه به رکود اقتصادی و کاهش درآمد فورد، این سفارش به تداوم حیات فورد کمک شایانی کرد
۷	سفارش خرید تانک به کریسلر	۱۹۴۰- ۱۹۴۶	پرداخت مستقیم	با توجه به رکود اقتصادی و کاهش درآمد آمریکن موتورز، این سفارش به تداوم حیات برندهایی نظیر کریسلر کمک شایانی کرد
۸	سفارش خرید اسلحه و تیربار به جنرال موتورز	۱۹۴۰- ۱۹۴۶	پرداخت مستقیم	با توجه به رکود اقتصادی و کاهش درآمد جنرال موتورز، این سفارش به تداوم حیات این گروه خودروسازی کمک شایانی کرد
۹	تلاش پیوسته برای تامین و عرضه بنزین و گازوئیل - کمک به توسعه زیرساخت‌های شارژ خودروهای الکتریکی- گسترش زیرساخت‌های جاده‌ای در سرتاسر آمریکا- سیستم اعتباری فراگیر با خدمات مالی ارزان	۱۹۰۰- ۲۰۲۳	تحریک مصرف خودرو	به صورت غیرمستقیم، مصرف بیشتر اتومبیل را در اولویت عموم قرار داده است
۱۰	اعطای مشوق توسط دولت رونالد ریگان برای نجات گروه کریسلر	۱۹۷۹- ۱۹۸۴	کاهش فشار برای اجرای استانداردهای آلاینده‌گی و ایمنی- فشار به خودروسازان ژاپنی برای کاهش صادرات به آمریکا- بسته مالی	بازسازی ساختاری سومین خودروساز بزرگ آمریکا

صنعت خودرو آمریکا محمل قدیمی سیاست‌های صنعتی است. مقامات آمریکایی حول این صنعت از دیرباز سیاست‌ها و اقدامات مختلفی را به تصویب و اجرا رسانده‌اند که مشهورترین آنها جریمه بزرگ سه خودروساز دیترویتی در دهه ۹۰ میلادی به واسطه ایجاد انحصار در بازار خودرو و کمک بزرگ ۱۴ میلیارد دلاری به سه خودروساز در فوریه ۲۰۰۸ توسط دولت بوش با هدف حفظ کریسلر، جنرال موتورز و فورد از ورشکستگی ناشی از بحران اقتصادی است. واضح است که سیاستگذاری عمومی برای صنعت خودرو آمریکا با شدت و حدت بیشتری در طول ۱۲۰ سال گذشته انجام شده اما در این گزارش سعی شده به مهمترین نقاط این قبیل سیاست‌ها و اثر آنها بر بنگاه‌های خودروسازی به ویژه گروه جنرال موتورز تاکید شود.

اثر اقتصادی بنگاه‌های صنعتی پیشران

معمولا در نتیجه هر فعالیت صنعتی پایدار، بایستی ۴ جریان درآمدی و مالی حول محور تولید شکل گیرد. جریان درآمد نیروی کار، جریان مالیات، جریان خرید محصول از تامین کنندگان و جریان درآمد و سود برای بنگاه. بنگاه‌های پیشران صنعتی به عنوان نسخه‌های بزرگ‌مقیاس، صادرات محور و توسعه‌محور فعالیت مولد حائز نکاتی هستند که بهترین سطوح از تولید، اشتغال پایدار، صادرات محصولات پیچیده، خلق ارزش افزوده، توسعه زنجیره تامین، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، تامین تقاضای داخلی و ارزآوری را در مقایسه با واحدهای SME رقم می‌زنند. جنرال موتورز به عنوان غول صنعت خودروسازی آمریکا مصداق بارزی از این پایداری است. شرکتی که در طول ۱۱۵ سال پیوسته در زمینه سرمایه‌گذاری، تحقیق و توسعه، تامین نیاز داخل، صادرات و اشتغالزایی اثر بارزی بر اقتصاد ایالات متحده آمریکا داشته است. نتایج گزارش موسسه اقتصادی آکسفورد نشان می‌دهد ضریب

فزاینده تاثیر اقتصادی جنرال موتورز بر آمریکا عدد ۲.۷ است که درجه قابل قبولی است و نشانه حجم بالای سرریز اقتصادی این شرکت بر بازار و اقتصاد آمریکاست. البته جریان درخواست کمک از دولت توسط خودروسازان ماجرای یک‌طرفه نیست و در برهه‌های بسیاری از تاریخ از قضا این خودروسازان هستند که به کمک دولت آمده‌اند. سرمایه‌گذاری در آموزش، بهداشت و زیرساخت‌ها، تولید ادوات و دستگاه‌های مصرفی موردنیاز دولت و نهادهای امنیتی در کنار کمک‌رسانی به دولت‌های محلی در حوادث غیرمترقبه یا کرونا از طریق ناوگان و لجستیک در اختیار از جمله موارد جالبی است که بده-بستان میان پیشران‌ها و دولت در آمریکا را تایید می‌کند. تربیت نیروی کار ماهر نیز دیگر حوزه مهمی است که توسط بنگاه‌های پیشران نظیر جنرال موتورز محقق می‌گردد. تنها در سال ۲۰۲۲ چیزی نزدیک ۱۴۰ میلیون دلار هزینه آموزش در قالب ۱.۶ میلیون ساعت آموزش از سوی جنرال موتورز برای نیروهای کار این مجموعه صرف شده است. این اقدامات در کنار سالها سرمایه‌گذاری و تولید در ۱۳ ایالت موجب شده تا ساکنان ایالت‌های میشیگان، تگزاس، اوهایو، تنسی، میزوری، کنتاکی، کانزاس و ... از تحولات اقتصادی و صنعتی این بنگاه بهره‌مند گردند. تنها در ایالتی نظیر اوهایو، ۸.۵ درصد کل مشاغل ایجاد شده، با کمک و سرمایه‌گذاری جنرال موتورز و تامین‌کنندگان وابسته به این گروه خلق شده است. فناوری‌های مبتنی بر کربن صفر و انرژی پاک، خودروهای خودران، باتری‌های پاک و برد بلند الکتریکی، هوش مصنوعی، تولید رباتیک و مبتنی بر داده در کنار هزاران اختراع دیگر از مهمترین ابداعاتی است که در دفاتر تحقیق و توسعه جنرال موتورز در سرتاسر آمریکا کشف و به ثبت رسیده و از این مجموعه صنعتی، برندی برجسته با بیشترین سطح از اثرگذاری بر جوامع ملی و اقتصاد ملی ساخته است.

نتیجه‌گیری

سرمایه‌گذاری صنعتی محتاج امنیت و آرامش اقتصادی است و ثبات اقتصادی، عامل ایجاد افق دید برای سرمایه‌گذاران است. به مدد بروز چند دوره بسیار باثبات اقتصادی در آمریکا، بنگاه‌های بزرگی در این کشور شکل گرفتند که نه تنها رفاه و ثروت را برای آمریکا به ارمغان آوردند که الگو و سبک زندگی مردم این کشور و سایر جهان را تغییر دادند. ارتش کارگرانی که جنرال موتورز در فاصله سال‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۵۰ به استخدام خود درآورد از پایه‌های اصلی تحول اقتصاد آمریکا و شکل‌گیری یک طبقه متوسط توانمند بود. این شرکت امروز به جز سود ۸ میلیارد دلاری سالانه، تامین مالی آموزش و بهداشت را در بسیاری از ایالات برعهده داشته و در کمک به گذار اقتصاد آمریکا به عصر انرژی پاک و کربن صفر جزو شرکت‌های پیشرو به شمار می‌رود.

- 1- Hamilton Galloway, Alice Gambarin, Daniel Diamond. 2023. THE ECONOMIC IMPACT OF GENERAL MOTORS IN THE UNITED STATES. OXFORD ECONOMICS . JUNE 2023. USA. New York, NY 10004.
- 2- Anna Clark. 2019. The General Motors Century. A century ago, the automaker rolled out its millionth car. America has never been the same. Ny times. Sept. 21, 2019.